

Groot Vlaams Europadebat – 13 oktober 2026

Korte samenvatting bijdrage De Blauwe Cluster

Verzoening tussen klimaatambities en industriële groei (op zee) met als kapstok de European Ocean Act

De blauwe economie als onbekende sterkhouder

Als de blauwe economie een land zou zijn, zou ze tot de vijf grootste economieën ter wereld behoren.¹ Niet verwonderlijk, aangezien de zee instaat voor transport, energie en voedselproductie.

Ook Vlaanderen heeft hierin een sterke positie. Onze havens spelen daarin een cruciale rol, maar de sterkte reikt verder. Sinds 2009 werden negen offshorewindparken gebouwd in de Belgische Noordzee, goed voor ongeveer 10% van de Belgische elektriciteitsvraag. Die pioniersrol heeft een toekomstgerichte waardeketen doen ontstaan. Vandaag zijn meer dan 230 Belgische bedrijven actief in de offshore-windsector, die naar schatting 11.000 mensen tewerkstelt². Deze expertise wordt wereldwijd ingezet.

Daarnaast heeft Vlaanderen in tien jaar tijd een breed innovatielandschap opgebouwd, met oplossingen zoals zeeboerderijen, natuurgebaseerde kustbescherming, offshore zonne-energie, slimme monitoring en toepassingen uit de blauwe biotechnologie.

Tegelijk staat de Noordzee onder toenemende druk door opwarming, verzuring, biodiversiteitsverlies en nutriëntenverontreiniging. Dat maakt zorgvuldig beleid en slimme ruimtelijke keuzes op zee des te belangrijker, zowel voor de ecologische veerkracht als voor de economische waardecreatie.

De oceaanwet als driver van innovatie en duurzame groei

Europese regelgeving bepaalt mee hoe die kansen en uitdagingen worden aangepakt. Het Europees Oceaanpact, gelanceerd in juni 2025, brengt het EU-beleid rond oceanen samen in één kader. Het wil de oceanen beter beschermen, de blauwe economie versterken en het welzijn van kustgemeenschappen ondersteunen. Met de Ocean Act wil de Europese Commissie deze visie tegen eind 2026 vertalen naar concrete regels en afspraken. De Blauwe Cluster pleit ervoor dat de Ocean Act strategische planning per zeebekken verankert, over nationale grenzen heen. Dat is nodig om windparken, netinfrastructuur, natuurherstel en veiligheid op zee beter op elkaar af te stemmen. Veiligheid moet daarbij van bij het ontwerp worden meegenomen: offshore-infrastructuur moet robuust, digitaal en fysiek beveiligd zijn, en snel kunnen herstellen bij crisissituaties.

¹ The Next Wave of Blue Growth, Investor Report 2026, Europese Commissie, Directorate-General for Maritime Affairs and Fisheries

² The Belgian offshore wind sector: An in-depth analysis, Simon Rogissart, Universiteit Gent, februari 2026

De offshore wind waardeketen verankeren

Voor offshore wind is ook het Europese industriebeleid cruciaal. De Net-Zero Industry Act (NZIA) en de geplande Industrial Acceleration Act (IAA) bepalen mee of Europa de economische meerwaarde van de energietransitie zelf kan vasthouden. Offshore wind is vandaag een bewezen en betaalbare technologie. De uitdaging is nu om die groei sterker in Europa te verankeren, met meer Europese productie, voldoende investeringen en duidelijke regels. Zo kan Europa jobs creëren, zijn strategische autonomie versterken en minder afhankelijk worden van andere regio's. De huidige voorstellen laten echter nog te veel ruimte om die regels te omzeilen (zie tabel in annex 1).

Conclusie: concurrentiekracht, klimaat en strategische autonomie verbinden

De centrale boodschap is duidelijk: klimaatambities, strategische autonomie en industriële concurrentiekracht moeten samen worden aangepakt. Europese beleidsdomeinen zijn vandaag nog te vaak versnipperd, terwijl keuzes rond energie, natuur, veiligheid, industrie en innovatie sterk met elkaar verbonden zijn.

De Ocean Act biedt een belangrijke kans om Europese zeebekkens uit te bouwen tot motoren voor duurzame energieproductie, natuurherstel, voedselvoorziening, veiligheid en economische ontwikkeling. Tegelijk moeten de Net-Zero Industry Act en de toekomstige Industrial Acceleration Act ervoor zorgen dat de economische meerwaarde van deze transitie in Europa blijft, via sterke waardeketens, investeringen in productiecapaciteit en een stabiele markt voor innovatieve technologieën.

Aanbevelingen voor Vlaamse Europarlementsleden

- Ondersteun de strategische planning per zeebekken in de Ocean Act, zodat energie, natuur, veiligheid en economische activiteiten over grenzen heen beter op elkaar worden afgestemd.
- Versnel vergunningen en beperk uitzonderingen in het industriebeleid, zodat offshorewindprojecten sneller kunnen worden gerealiseerd en tegelijk investeringen in *Europese* productiecapaciteit stimuleren.
- Zorg voor een coherent Europees industrie- en klimaatbeleid, zodat offshore wind, groen staal en de elektrificatie van de industrie elkaar versterken.

Annex 1: tabel met voorstellen tot wijziging IAA

Kritiekpunt	Waarom belangrijk?	Amendementen
Te lage EU-contentvereisten	De voorgestelde eis van 1 à 2 Europese componenten beschermt onvoldoende de Europese offshore-windindustrie.	• Herzie de definitie van “main specific components” om meer componenten op te nemen. • Verhoog het vereiste aantal Europese componenten. • Hanteer een strengere definitie van Union origin. • Neem dit op in de pre-kwalificatie criteria van tenders.
Offshore wind krijgt niet dezelfde bescherming als andere strategische sectoren	Vooraf bij buitenlandse investeringen ontbreekt offshore wind in de initiële scope.	Neem offshore wind op in de regels voor buitenlandse investeringen.
Te veel uitzonderingen op de regels	Kostenverschillen (>25%) en vertragingen (>7 maanden) kunnen gebruikt worden om van de Europese oorsprongseisen af te wijken, waardoor het effect van de wet sterk kan afnemen.	• Voorzie steun om het prijsverschil te overbruggen. • Verhoog de kostendrempel van 25%. • Schrap een vertraging als uitzonderingsgrond